

Viljenka Godina: »Obubožan proračun več najbrž res ne zmore«

Z direktorico Ekonomskega inštituta Maribor o programu spodbujanja konkurenčnosti Maribora s širšo okolico.

[Polona Malovrh, Trbovlje](#)

tor, 23.06.2015, 09:00

Ključne besede:

- [podravje](#),
- [program spodbujanja konkurenčnosti Maribora s širšo okolico](#),
- [Viljenka Godina](#),
- [Ekonomski inštitut Maribor](#)

Program spodbujanja konkurenčnosti Maribora s širšo okolico, vreden dobrih 66 milijonov evrov, je vlada sprejela jeseni 2013, izvajati pa ga je začela lani. Podravski zakon je za Delo ovrednotila Viljenka Godina, direktorica Ekonomskega inštituta Maribor, ki je sodeloval v skupini za pripravo predloga ukrepov za povečanje konkurenčnosti Maribora z okolico.

Podravje je po podatkih MGRT doslej prejelo okrog 1,8 milijona evrov spodbud.

S tako majhnimi zneski, kot so predvideni v programu, in s še manjšimi, ki so v resnici na voljo, niti približno ne bo mogoče doseči pomembnih premikov v gospodarstvu območja. Na povečanje števila zaposlenih so (morda) vplivala kvečjemu sredstva za večje investicije, ki so bila razdeljena z razpisom lansko leto. Razpis za subvencioniranje obrestne mere za že najeta posojila, objavljen avgusta in ponovljen septembra lani, verjetno na povečanje zaposlitev ni vplival, ker je bil njegov namen pomagati podjetjem pri »razdolževanju«. Rezultate zadnjega objavljenega razpisa bo mogoče ocenjevati prihodnje leto.

Tudi izvajanje podravskega programa, tako kot programa za Pomurje, Pokolpje in Zasavje, ima najbrž več slabih kot dobrih učinkov.

Podjetja, s katerimi sodelujemo, se pritožujejo nad zamudami napovedanih ukrepov, nad birokracijo (kamor spada vse, od ne dovolj jasnih in razumljivih razpisov do zahtevne dokumentacije, ki je potrebna za predložitev vlog na razpise), predvsem pa nad negotovostjo: čas objave razpisa in pogoji bi morali biti znani vnaprej, razpisi bi morali biti odprti dovolj časa, da se podjetniški projekti ustrezno prilagodijo. Podjetniški projekti se pripravljajo več mesecev in v času priprave finančne konstrukcije morajo podjetja vedeti, kakšna sredstva in pod kakšnimi pogoji jim bodo na voljo. To zahteva vnaprej znane in stabilne pogoje, ki se ne spreminjajo z vsakim razpisom. Tega v programu ukrepov za povečanje konkurenčnosti Maribora z okolico (in večini ukrepov, ki se izvajajo v naši državi) ni.

In ne nazadnje: realnih potreb je veliko več od sredstev, ki so na voljo. V zadnjem razpisu, ki je bil objavljen prejšnji teden in bo odprt do 19. junija, je za tako imenovane manjše začetne investicije na voljo le 600.000 evrov nepovratnih sredstev, ki so vezana na kredite z garancijo (z obrestnimi merami, ki niso konkurenčne tistim, ki jih s sodelovanjem z bankami zagotavlja Slovenski podjetniški sklad). Ta sredstva bo prejelo 12 ali 15 podjetij. Bolje kot nič? Zagotovo! Vendar teh nekaj podjetij ne bo rešilo bolnega gospodarstva.

Spremembe so očitno nujne.

Obubožan slovenski proračun si večjih zneskov za pomoč Mariboru najbrž res ne more privoščiti. Vendar bi bil lahko program bolj učinkovit, če ne bi bil razdrobljen na toliko različnih ukrepov, za katere je treba pripraviti posamezne razpise. In prav gotovo bi bila sredstva lahko učinkoviteje porabljena, če bi bili pogoji znani vnaprej, da se projekti lahko pripravijo, če bi bili razpisi objavljeni in sredstva dodeljena pravočasno.

In rešitev?

Mikro, malim in srednjim podjetjem bi bila lahko na voljo tudi precej večja sredstva - iz strukturnih skladov in drugih programov EU, če ... Če ne bi država tako zamujala z dokumenti, ki jih mora pripraviti, preden bo lahko začela uporabljati ta sredstva (na primer strategija pametne specializacije, ki je še vedno nimamo!). Če ne bi vsakega razpisa zakomplicirali tako, da si sami onemogočimo dostop do sredstev. Če bi sredstva resnično namenili za naložbe v gospodarstvo, in ne v projekte, ki nimajo trajnih vplivov na razvoj gospodarstva in delovna mesta. In ne nazadnje, če bi pičila sredstva iz nacionalnega proračuna namenili za razvoj in pripravo velikih skupnih (gospodarskih) projektov, spodbujanje medsebojnega povezovanja med podjetji ter povezovanja med podjetji in institucijami znanja in podobno - da bi lahko gospodarstvo kandidiralo za pridobivanje sredstev iz strukturnih skladov, programa Obzorje ...